

Kwaliteit van assessments in het hoger onderwijs

Kwaliteit van assessments

Kwaliteitscriteria voor het ontwerpen, uitvoeren, evalueren en verbeteren van assessments

Inleiding

Dit document is bedoeld voor onderwijsprofessionals die betrokken zijn bij de ontwikkeling, uitvoering en borging van assessments in hbo-opleidingen. Het document is opgebouwd uit vier rubrieken: I Kwaliteitscriteria van toetsen bij de HvA; II Deskundige assessoren; III Zorgvuldige uitvoering van de assessments; IV Kwaliteitszorg. De kwaliteitscriteria van toetsen bij de HvA (Bruijns, V. et al., 2014) in de eerste rubriek spreken voor zich. De rubrieken II t/m IV bevatten criteria uit standaarden waarmee externe auditbureaus de kwaliteit van assessments beoordelen.

Om inzichtelijk te maken hoe de kwaliteit van assessments ervoor staat, vink je achter elk criterium een kleur aan, waarbij groen = 'gerealiseerd'; oranje = 'is in ontwikkeling'; rood = 'behoeft aandacht'. Onder het kopje 'werkwijze' licht je per criterium de gekozen werkwijze toe. Per rubriek verwijst je tenslotte naar relevante en gehanteerde documenten om de gekozen invulling te onderbouwen. Het is aan te bevelen om dit te doen in een gesprek met stakeholders, zoals leden van de examen-/toetscommissie, docenten en ontwikkelaars, studenten. De uitkomst van een dergelijk gesprek geeft een beeld van de kwaliteit van de assessments en de borging ervan en biedt handvatten om prioriteiten te stellen voor aanscherping.

I Kwaliteitscriteria van toetsen bij de HvA

De Leidraad toetsen en beoordelen van de HvA noemt vier kwaliteitscriteria voor toetsen: validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en leer- en feedbackfunctie (Bruijns, V. et al., 2014, p 41). Deze criteria zijn als volgt uitgewerkt voor assessments:

1. Validiteit van de assessments

De opleiding beoordeelt iedere student aan de hand van een valide beoordelingsmodel.

1.1	Het beoordelingsmodel is afgeleid van het actuele opleidingsprofiel en van de hbo-kwalificaties.	■	■	■
1.2	De opleiding waarborgt dat ieder assessment is gebaseerd op een actueel beoordelingsmodel, dat relevant is voor het doel van het assessment.	■	■	■
1.3	In het beoordelingsmodel zijn tenminste uitgewerkt: 1. praktijkvraagstukken/dilemma's/kritische situaties (=beroepsspecifiek); 2. beoordelingscriteria in meetbaar en observeerbaar gedrag (generiek); 3. voorbeelden van bewijs dat het resultaat is van de uitvoering van het vraagstuk (1) en waaraan het gedrag (2) kan worden getoetst. Deze drie elementen vormen de assessmentdriehoek.	■	■	■
1.4	Het beoordelingsmodel is afgestemd met de examencommissie van de opleiding.	■	■	■

Werkwijze:

(licht hieronder per criterium de werkwijze toe)

Relevante documenten en websites:

(noem hier de relevante documenten, sites, etc. die betrekking hebben op de criteria en werkwijze, bijvoorbeeld OER, opleidingsspecifieke documenten, score.hva.nl, ...)

2. Betrouwbaarheid van de assessments

De opleiding voert elk assessment objectief en reproduceerbaar uit.

De opleiding waarborgt:

2.1	dat de assessmentmethoden en –instrumenten afgestemd zijn op het doel van het assessment en dekkend zijn voor het toe te passen beoordelingsmodel.	■	■	■
2.2	dat iedereen die vanuit of namens de opleiding een bijdrage levert aan het assessment hiervoor gekwalificeerd is en blijft, en werkt volgens een deugdelijke taakbeschrijving.	■	■	■
2.3	dat assessoren een eenduidige werkwijze en procedure hanteren.	■	■	■
2.4	een scheiding tussen de begeleiding en de beoordeling van de student.	■	■	■
2.5	dat het eindoordeel van assessoren in vergelijkbare gevallen hetzelfde is.	■	■	■

Werkwijze:

(licht hieronder per criterium de werkwijze toe)

Relevante documenten en websites:

(noem hier de relevante documenten, sites, etc. die betrekking hebben op de criteria en werkwijze, bijvoorbeeld OER, opleidingsspecifieke documenten, score.hva.nl, ...)

3. Transparantie van de assessments

De opleiding waarborgt helderheid over inhoud en proces

3.1	De informatie voor alle betrokkenen is volledig en toegankelijk.	■	■	■
3.2	Het oordeel is transparant en door derden te reproduceren.	■	■	■
3.3	Duidelijk is wat voor het dossier van de student bewaard moet worden en in welke vorm.	■	■	■
3.4	Steekproefsgewijs wordt gekeken of de uitvoering van de beoordeling overeenkomt met de gemaakte afspraken.	■	■	■

Werkwijze:

(licht hieronder per criterium de werkwijze toe)

Relevante documenten en websites:

(noem hier de relevante documenten, sites, etc. die betrekking hebben op de criteria en werkwijze, bijvoorbeeld OER, opleidingsspecifieke documenten, score.hva.nl, ...)

4. Leer- en feedbackfunctie van de assessments

Het assessment geeft inzicht in de studievoortgang en is motiverend voor het verdere leerproces.

4.1	De student krijgt feedback, gericht op volgende stappen in zijn ontwikkeling.	■	■	■
4.2	Evaluaties van assessmentresultaten worden ingezet om het onderwijsprogramma zodanig in te richten dat resultaten verbeteren.	■	■	■

Werkwijze:

(licht hieronder per criterium de werkwijze toe)

Relevante documenten en websites:

(noem hier de relevante documenten, sites, etc. die betrekking hebben op de criteria en werkwijze, bijvoorbeeld OER, opleidingsspecifieke documenten, score.hva.nl, ...)

II Deskundige assessoren

De opleiding zorgt voor deskundige en onafhankelijke assessoren.

1	De opleiding waarborgt dat iedere assessor aantoonbaar bekwaam is en blijft, zowel vakinhoudelijk ten aanzien van het beoordelingsmodel als met betrekking tot assessorvaardigheden.	■	■	■
2	De opleiding waarborgt dat tussen assessoren en student geen relatie is anders dan die voor de werkzaamheden van de assessor noodzakelijk en onvermijdelijk is.	■	■	■

Werkwijze:

(licht hieronder per criterium de werkwijze toe)

Relevante documenten en websites:

(noem hier de relevante documenten, sites, etc. die betrekking hebben op de criteria en werkwijze, bijvoorbeeld OER, opleidingsspecifieke documenten, score.hva.nl, ...)

III Zorgvuldige uitvoering van de assessments

De opleiding informeert iedere student volledig over hoe het assessment wordt uitgevoerd en waarborgt dat de uitvoering daadwerkelijk zo gebeurt.

1	De opleiding waarborgt dat iedere student vóór de start van het assessment goed is geïnformeerd over: a. Het doel en de reikwijdte van het assessment; b. De assessmentprocedure (waaronder doorlooptijd, tijdsbeslag, communicatie, klachten- en bezwaarprocedure); c. Het beoordelingsmodel; d. De assessmentmethoden en -instrumenten; e. Hoe studenten betrokken worden bij het assessment.	■	■	■
2	De opleiding waarborgt dat ieder assessment wordt uitgevoerd volgens de afspraken.	■	■	■
3	De opleiding waarborgt dat de assessmentprocedure, de assessmentmethoden en -instrumenten in vergelijkbare gevallen voor alle studenten gelijk zijn.	■	■	■
4	De opleiding maakt aan iedere student de uitkomst van het assessment bekend.	■	■	■

Werkwijze:

(licht hieronder per criterium de werkwijze toe)

Relevante documenten en websites:

(noem hier de relevante documenten, sites, etc. die betrekking hebben op de criteria en werkwijze, bijvoorbeeld OER, opleidingsspecifieke documenten, score.hva.nl, ...)

IV Kwaliteitszorg

De opleiding borgt en verbetert de kwaliteit van de assessments voortdurend.

1	De opleiding evalueert periodiek de kwaliteit van de assessments aan de hand van meetbare kwaliteitsdoelen onder alle belanghebbenden.	■	■	■
2	De opleiding zet de uitkomsten van de evaluaties om in verbeteracties en ziet toe op de effectiviteit daarvan.	■	■	■

Werkwijze:

(licht hieronder per criterium de werkwijze toe)

Relevante documenten en websites:

(noem hier de relevante documenten, sites, etc. die betrekking hebben op de criteria en werkwijze, bijvoorbeeld OER, opleidingsspecifieke documenten, score.hva.nl, ...)

Bron

Bruijns, V. en Kok, M. (2014). *Leidraad Toetsen en Beoordelen*. Amsterdam: Hogeschool van Amsterdam (interne uitgave).